[2009] 16 (ADDL.) S.C.R. 388

ଭାରତ ସଞ୍ଚାର ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ବନାମ

ଧନୁର୍ଧର ଚମ୍ପତିରାୟ

(ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 8230/2009)

ଡିସେମ୍ବର 11, 2009

[ତରୁଣ ଚାଟର୍ଜୀ ଏବଂ ଆଫତାବ ଆଲାମ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଏବଂ ସନ୍ତୁଷ୍ଟିକରଣ ଅଧିନିୟମ, 1996 :

ଧାରା 11 (6) - ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି - ଦାବି କରିବାର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇନାହାନ୍ତି - ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତି କରିବାର ଅଧିକାର ହରାଇବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଏହା ଜାରି ରହିବ, କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିକଟରେ ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଅଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ - ତଥ୍ୟ ଉପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ୱାଧୀନ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ସର୍ତ୍ତ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇନଥିଲେ - ଯେହେତୁ ଧାରା 11 ର ଉପଧାରା (8) ର ଆବଶ୍ୟକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇ ନଥିଲା, ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ମାମଲା ଅସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇଗଲା – ମାମଲାର ପୁନଃ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା ।

ପକ୍ଷମାନେ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି କରିଥିଲେ । ଚୁକ୍ତିରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଖଣ୍ଡ ରହିଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ବିବାଦ ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ବିଭାଗର ପ୍ରଶାସନିକ ମୁଖ୍ୟଙ୍କୁ ଏକମାତ୍ର ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଥିଲା । ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ କିମ୍ବା ପ୍ରଶାସନିକ ମୁଖ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯାଇଥିବା ବିବାଦର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟସ୍ଥି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଉଭୟ ପକ୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ବିବାଦଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରି ଉତ୍ତରଦାତା, ଆବେଦନକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ତାରିଖରେ ଚିଠି ପଠାଇଥିଲେ ।

ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଚିଠିର ଉତ୍ତର ଦେଇନଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଉତ୍ତରଦାତା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଏବଂ ତୋଷଣ ଅଧିନିୟମ, 1996 ର ଧାରା 11 (6) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ତଥାପି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ମାମଲା ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବରୁ ତା 9.3.2005 ରିଖରେ ମୂଳ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା । ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଧାରା 11 (6) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ବିଭାଗୀୟ ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ।

ଆଂଶିକ ଭାବରେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ଏବଂ ମାମଲାଟିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଇ, ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ : 1. ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଏବଂ ତୋଷଣ ଅଧିନିୟମ, 1996 ର ଧାରା 11 (5) ର ଏକ ସରଳ ପଠନ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଯଦି ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତି ଦାବି କରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ଏହିପରି ଦାବିର ତିରିଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତ କରେ ନାହିଁ, ତେବେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ନିଯୁକ୍ତିର ଅଧିକାର ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ଅଧିକାରଚ୍ୟୁତ ହୁଏ ନାହିଁ । ଯଦି ଆବେଦନକାରୀ ଦାବି କରିବାର ତିରିଶ ଦିନ ପରେ ମଧ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମ ପକ୍ଷ ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯାଇନାହାନ୍ତି, ତେବେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ୱାଧୀନ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଚୁକ୍ତିନାମା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇନଥିଲେ । ଯେହେତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଧାରା 11 ର ଉପଧାରା (8) ର ଆବଶ୍ୟକତା ଆଦୌ ସମ୍ପାଦନ କରାଯାଇନଥିଲା, ଉକ୍ତ ଉପଧାରା ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ ନକରି ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଅସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇଗଲା ।

ଉତ୍ତର ରେଳ ପ୍ରଶାସନ, ରେଳ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ବନାମ ପଟେଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ (2008) 10 ଏସ.ସି.ସି. 240, ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

ପୁଞ୍ଜ ଲିୟଡ ଲିମିଟେଡ ବନାମ ପେଟ୍ରୋନେଟ୍ ଏମ୍.ଏଚ୍.ବି. ଲିମିଟେଡ୍ (2006) 2 ଏସ୍.ସି.ସି. 638 *; ଦାତାର ସ୍ୱିଚଗିୟର୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଟାଟା ଫାଇନାନ୍ସ ଲିମିଟେଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟଏକ* (2000) 8 ଏସସିସି 151 ; *ଏସ୍ ପାଇପଲାଇନ୍ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟସ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିମିଟେଡ*

ବନାମ ଭାରତ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ୍ କର୍ପୋରେସନ୍ ଲିମିଟେଡ୍ **(2007) 5 ଏସସିସି 304 ;** *ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଭାରତ ବ୍ୟାଟେରୀ ମାନୁଫାକ୍ଚରିଂ କ. ପ୍ରାଇଭେଟ୍. ଲିମିଟେଡ୍* **(2007) 7 ଏସ୍.ସି.ସି. 684, କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଧି ପ୍ରସଙ୍ଗ :

(2006) 2 ଏସ.ସି.ସି. 638	**ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି**	**ଅନୁଚ୍ଛେଦ 8 ରେ**
(2000) 8 ଏସ.ସି.ସି. 151	**ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି**	**ଅନୁଚ୍ଛେଦ 9 ରେ**
(2007) 5 ଏସ.ସି.ସି. 304	**ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି**	**ଅନୁଚ୍ଛେଦ 10 ରେ**
(2007) 7 ଏସ.ସି.ସି. 684	**ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି**	**ଅନୁଚ୍ଛେଦ 10 ରେ**
(2008) 10 ଏସ.ସି.ସି. 240	**ନିର୍ଭର କରାଗଲା**	**ଅନୁଚ୍ଛେଦ 10 ଉପରେ**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 8230/2009 ।

ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 11/2005 ରେ କଟକସ୍ଥିତ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ତା 5.1.2007 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ସହିତ

2009ର ସି.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 8231, 8232, 8233, 8234 ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଦେବାଶିଷ ମୋଇତ୍ରା, ଅଜିତ କୁମାର ପାଣ୍ଡେ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ପରମାନନ୍ଦ ଗୌର (ଏନ୍.ପି.) ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ତରୁଣ ଚାଟାର୍ଜୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

1. ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

2. ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଓ ସନ୍ତୁଷ୍ଟିକରଣ ଅଧିନିୟମ 2006 (ଏହାପରେ "ଅଧିନିୟମ" ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) ର ଧାରା 11 (6) ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏ.ଆର୍.ବି.ପି. ସଂଖ୍ୟା 11, 12, 17, 18 ଏବଂ 28 ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନ ଉପରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଜଣେ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଏକମାତ୍ର ମଧ୍ୟସ୍ଥତାକାରୀ ଭାବେ ଶ୍ରୀ ବିଭୁଦେନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ରଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 2005 ଜାନୁଆରୀ 5

ତାରିଖର ପାରିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇଥିଲେ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନଗୁଡିକ ପାରିତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦାଖଲ ହୋଇଛି ଯେହେତୁ ବିବାଦର ପକ୍ଷ ଏବଂ ବିଷୟବସ୍ତୁ ସମାନ, ଆମେ ଏହି ସମସ୍ତ ଆବେଦନକୁ ଏକତ୍ର କରିଛୁ ଏବଂ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଏହି ସାମୂହିକ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୂପ ଭାବରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଉଛି ।

3. ନଥିର ଯେଉଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ ଏହି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ଦିଗରେ ବାଟ କଢ଼ାଇ ନେଉଛି, ତାହା ନିମ୍ନରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ :

ଏଠାରେ ପକ୍ଷମାନେ, ଭଞ୍ଜନଗରରେ ଟାଇପ୍-IIର 4ଟି, ଟାଇପ୍-IIIର 2ଟି ଏବଂ ଟାଇପ୍-IVର ଗୋଟିଏ କର୍ମଚାରୀ ଆବାସ, ଆସ୍କାରେ ଟାଇପ୍-IIIର 3ଟି, ଟାଇପ୍-IIର 3ଟି ଏବଂ ଜାଙ୍କିଆରେ 4 କେ ଟାଇପ ଟି.ଇ. କୋଠା ଏବଂ ସି.ଟି.ଟି.ସି. ପରିସର ବାଣୀବିହାର, ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଟାଇପ୍-IIର 8ଟି ଏବଂ ଟାଇପ୍-IVର 6ଟି କର୍ମଚାରୀ ଆବାସଗୁଡିକର ଉପରିଭାଗରେ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ବି.ଏସ୍.ଏନ୍.ଏଲ୍. (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଆବେଦନକାରୀ') ଦ୍ୱାରା ଠିକା ପ୍ରସ୍ତାବ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ଚୁକ୍ତିନାମା ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିଛନ୍ତି ।

4. ଉକ୍ତ ଚୁକ୍ତିରେ ଏକ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଖଣ୍ଡ ରହିଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ବିବାଦ ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ, ଟେଲିକମ୍/ଡାକ ବିଭାଗ, କିମ୍ବା ଯଦି କୌଣସି ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ ନାହାଁନ୍ତି, ଉକ୍ତ ଟେଲିକମ୍/ଡାକ ବିଭାଗର ପ୍ରଶାସନିକ ମୁଖ୍ୟଙ୍କୁ ଏକମାତ୍ର ମଧ୍ୟସ୍ଥି ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯିବ । ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ କିମ୍ବା ଟେଲିଯୋଗାଯୋଗ/ଡାକ ବିଭାଗର ପ୍ରଶାସନିକ ମୁଖ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯାଇଥିବା ବିବାଦର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

5. ଉତ୍ତରଦାତା ଚିଠି ମାଧ୍ୟମରେ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ (ସିଭିଲ୍) ଙ୍କୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜିନାମାର ଖଣ୍ଡ 25 ଅନୁଯାୟୀ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦର ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ତାରିଖରେ ଆବେଦନକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଦ୍ୱାରା ଚିଠି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜିନାମାର ଖଣ୍ଡ 25 ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏହିପରି ଚିଠିର ଜବାବରେ ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଚିଠିର ଉତ୍ତର ଦେବାରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ, ତେଣୁ ଉତ୍ତରଦାତା ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 (6) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ତଥାପି, ମାର୍ଚ୍ଚ 9, 2005 ରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ମାମଲା ଅନୁଯାୟୀ, ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ (ସିଭିଲ), ବି.ଏସ୍.ଏନ୍.ଏଲ୍., ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା 69-41 (05)/ସି.ଇ. (ସି)/ବିବିଏସଆର୍/205 ଦ୍ୱାରା

ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁବକ୍ସ ସିଂଙ୍କୁ ବି.ଏସ୍.ଏନ୍.ଏଲ୍. ର ମୂଳ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ (ମଧ୍ୟସ୍ଥତା) ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ କରିସାରିଥିଲେ । ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 (6) ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରୀ (ସିଭିଲ୍), ବିଏସଏନଏଲ, ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ବିଭାଗୀୟ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁବକ୍ସ ସିଂଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ଶ୍ରୀ ବିଭୁଧେନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ରଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ ।

6. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଉକ୍ତ ଆଦେଶରେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନଗୁଡିକ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର ପରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଶୁଣାଣି କରାଯାଇଥିଲା ।

7. ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିକୁ ବିଚାର କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହେବ, ଯାହା ନିମ୍ନମତେ ପଠନ କରାଯାଏ :

> "ଧାରା 11. ମଧ୍ୟସ୍ଥିମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି । (1) ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟଥା ସହମତ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଯେକୌଣସି ଜାତୀୟତାର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟସ୍ଥ ହୋଇପାରନ୍ତି ।
>
> (2) ଉପଧାରା (6) ଅନୁଯାୟୀ ପକ୍ଷମାନେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି କିମ୍ବା ମଧ୍ୟସ୍ଥିମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉପରେ ସହମତ ହେବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଅଟନ୍ତି । (3) ଏବଂ (4).......... କୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଛି କାରଣ ଏଗୁଡ଼ିକ ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ।
>
> (5) ଉପଧାରା (2) ରେ ସୂଚିତ କୌଣସି ରାଜିନାମାରେ, ଏକମାତ୍ର ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କ ସହ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା କରିବାରେ ବିଫଳ ହେଲେ, ଯଦି ପକ୍ଷମାନେ ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କ ଉପରେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷର ଅନୁରୋଧ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାର ତିରିଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ରାଜି ହେବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଏକ ପକ୍ଷର ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତି କରାଯିବ ।
>
> (6) ଯେଉଁଠାରେ, ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସହମତ ହୋଇଥିବା ଏକ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ - (a) ଏକ ପକ୍ଷ ସେହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି ; କିମ୍ବା (b) ପକ୍ଷ, କିମ୍ବା ନିଯୁକ୍ତହୋଇଥିବା ଦୁଇଜଣ ମଧ୍ୟସ୍ଥ, ସେହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଆଶା କରାଯାଉଥିବା ଏକ ରାଜିନାମାରେ ପହଞ୍ଚିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି ; କିମ୍ବା (c) କୌଣସି ସଂସ୍ଥା ସମେତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ସେହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଏକ ପକ୍ଷ ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ

କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିପାରିବେ, ଯଦି ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉପରେ ଚୁକ୍ତିନାମା ନିଯୁକ୍ତି ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ପ୍ରଦାନ କରେ ।

(7) ଉପଧାରା (4) କିମ୍ବା ଉପଧାରା (5) କିମ୍ବା ଉପଧାରା (6) ବିଷୟ ଉପରେ ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଅଟେ ।

(8) ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ସଂସ୍ଥା, ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନିଯୁକ୍ତିରେ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବେ, (a) ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଚୁକ୍ତିନାମା ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା; ଏବଂ (b) ଜଣେ ସ୍ୱାଧୀନ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଚାର .... ।''

୫. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 [5] ର ଏକ ସରଳ ପଠନ ଦର୍ଶାଇବ ଯେ ଯଦି ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତି ଦାବି କରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ଏପରି ଦାବିର ତିରିଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତ କରେ ନାହିଁ, ତେବେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷର ଅନୁରୋଧରେ ନିଯୁକ୍ତିର ଅଧିକାର ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ନଷ୍ଟ ହୁଏ ନାହିଁ । ଆବେଦନକାରୀ, ଯଦି ଦାବି କରିବାର ତିରିଶ ଦିନ ପରେ ମଧ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଅନ୍ତି କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମ ପକ୍ଷ ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇନାହାନ୍ତି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ଧାରା 11 [6] ଅନୁଯାୟୀ ଉପୁଜିଥିବା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ, ଯଦି ଦାବି କରିବାର ତିରିଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଏକ ନିଯୁକ୍ତି କରିନାହାଁନ୍ତି, ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି କରିବାର ଅଧିକାର ହରାଇବ ନାହିଁ ବରଂ ଜାରି ରହେ, କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ଆବେଦନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏଭଳି ନିଯୁକ୍ତି କରାଯିବ । ଏହା ପରେ ହିଁ ଉତ୍ତରଦାତାର ଅଧିକାର ସମାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, *ପୁଞ୍ଜ ଲୟଡ ଲିମିଟେଡ ବନାମ ପେଟ୍ରୋନେଟ ଏମ୍.ଏଚ୍.ବି. ଲିମିଟେଡ,* (2006) 2 ଏସ୍.ସି.ସି. 638 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ତିନି ଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠର ନିଷ୍ପତ୍ତି କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ । ଏହି ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 [6] ର ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟତା ଉପରେ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆଇନର ପରିସର ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ କହିଥିଲେ ଯେ ଥରେ ତିରିଶ ଦିନର ନୋଟିସ ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ପକ୍ଷ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 [6] ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କୁ ଆବେଦନ କରେ , ତେବେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଚୁକ୍ତି ଆଧାରରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତ କରିବାର ଅଧିକାର ହରାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଏହି ମତ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମୟରେ, *ପୁଞ୍ଜ ଲୟଡର* [ଉପରୋକ୍ତ] ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ *ଦାତାର ସ୍ୱିଚଗିୟର୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଟାଟା ଫାଇନାନ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* (2000) 8

ଏସ.ସି.ସି. 151 ମାମଲାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ପୃଷ୍ଠା 158 ରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 19 ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି :

> "ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧାରା 11 (6) ଅଧୀନରେ ଆସୁଥିବା ମାମଲା ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଯେପରିକି ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ମାମଲା, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ସମୟସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇନାହିଁ, ଯେତେବେଳେ କି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 (4) ଏବଂ ଧାରା 11 (5) ଅନୁଯାୟୀ 30 ଦିନର ଅବଧି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ, ଆମ ବିଚାରରେ, ଧାରା 11 (6) ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଯଦି ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷକୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଦାବି କରେ ଏବଂ ଦାବି କରିବାର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ନିଯୁକ୍ତି ନ କରନ୍ତି, ତେବେ 30 ଦିନର ଅବଧି ପରେ ନିଯୁକ୍ତିର ଅଧିକାର ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ହରାଇବ ନାହିଁ । ଯଦି ପ୍ରଥମ ପକ୍ଷ ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ, ବିରୋଧୀ ପକ୍ଷ ଦାବିର 30 ଦିନ ପରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ନିଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି, ତାହା ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ଧାରା 11 (6) ଅନୁଯାୟୀ ଉପୁଜିଥିବା ମାମଲାରେ, ଯଦି ଦାବି କରିବାର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ବିରୋଧୀ ପକ୍ଷ ଏକ ନିଯୁକ୍ତି କରିନାହାଁନ୍ତି, ତେବେ ନିଯୁକ୍ତି କରିବାର ଅଧିକାର ହରେଇବ ନାହିଁ ବରଂ ଜାରି ରହେ, କିନ୍ତୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାକାରୀ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବତନ ପକ୍ଷ ଆବେଦନ ଦାଖଲ ପୂର୍ବରୁ ଏକ ନିଯୁକ୍ତି କରିବାକୁ ପଡିବ । କେବଳ ସେତେବେଳେ ବିରୋଧୀ ପକ୍ଷର ଅଧିକାର ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ ।

9. ସେହିଭଳି *ଏସ୍ ପାଇପଲାଇନ୍ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟସ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିମିଟେଡ ବନାମ ଭାରତ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ୍ କର୍ପୋରେସନ୍ ଲିମିଟେଡ୍,* (2007) 5 ଏସ.ସି.ସି. 304 ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ :

> "କିନ୍ତୁ ଉପଧାରା (6) ରେ, ଯେଉଁଠାରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ପରି ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କ୍ରିୟାବିଧି ଉପରେ ସହମତି ହୋଇସାରିଛି, ଏବଂ ସେହି ଘଟଣାରେ, ଯଦି କୌଣସି ପକ୍ଷ ସେହି କ୍ରିୟାବିଧି ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି କିମ୍ବା ପକ୍ଷମାନେ, କିମ୍ବା ଦୁଇଜଣ ନିଯୁକ୍ତ ମଧ୍ୟସ୍ଥ, ସେହି କ୍ରିୟାବିଧି ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଆଶା କରାଯାଉଥିବା ଏକ ରାଜିନାମାରେ ପହଞ୍ଚିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି କିମ୍ବା ଏକ ସଂସ୍ଥା ସମେତ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ସେହି କ୍ରିୟାବିଧି ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ କିମ୍ବା ଏହାକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ସେହି ଘଟଣାରେ ଏକ ପକ୍ଷ, ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିପାରିବେ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉପରେ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତିନାମା ମଧ୍ୟସ୍ଥ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ପ୍ରଦାନ କରିନାହିଁ । ତେଣୁ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତିରିଶ ଦିନର ଅବଧି ସଂପୃକ୍ତ, ଏହା ଉପଧାରା (6) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ତମାଦି ସମୟର ଅବଧି କେବଳ ଧାରା 11 ର ଉପ-ଧାରା (4) ଏବଂ (5) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦାନ

କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ, ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11ର ଉପଧାରା (6) ଅନୁଯାୟୀ ତିରିଶ ଦିନର ତମାଦି ସମୟ ଅବଧି ନିବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

10. *ଏସ୍ ପାଇପଲାଇନ୍ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟସ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିମିଟେଡ* (ଉପରୋକ୍ତ) ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଉପରୋକ୍ତ ଉଦ୍ଧୃତ ମନ୍ତବ୍ୟକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡିକ ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସଠିକ୍ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିବ ଏବଂ ଧାରା 11 (6) ସମ୍ବନ୍ଧରେ 30 ଦିନର ଅବଧି ବିଷୟରେ, ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 [6] ଅନୁଯାୟୀ ତିରିଶ ଦିନର ତମାଦି ସମୟକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅବଧି ଭାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ *ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଭାରତ ବ୍ୟାଟେରୀ ମାନୁଫାକ୍ଚରିଂ କୋ. ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ* [2007 (7) ଏସ୍.ସି.ସି. 684] ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ କିଛି ଭିନ୍ନ ମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇ ସମନ୍ୱିତ ବିଚାରପୀଠର ମତ ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, *ଉତ୍ତର ରେଳ ପ୍ରଶାସନ, ରେଳ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ବନାମ ପଟେଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ* [2008 (10) ଏସ.ସି.ସି. 240] ମାମଲାରେ ଏହି ମାମଲାକୁ ତିନି ଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ *ଏସ୍ ପାଇପଲାଇନ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟସ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡର,* ଉପରୋକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଧିନିୟମର ପରିସର ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ବିଶେଷ କରି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ତିନି ଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠର ମୁଖ୍ୟ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅରିଜିତ୍ ପଶାୟତ, (ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ସମୟରେ), ନିମ୍ନଲିଖିତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ :

> "ଧାରା 11 ର ଯୋଜନାର ଏକ ଖାଲି ପଠନ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ ଏବଂ/କିମ୍ବା ଯଥାସମ୍ଭବ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ଯାହା କରାଯାଇ ନାହିଁ ତାହା କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିପାରନ୍ତି । ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଥମେ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ ଯେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିକାର ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି । ଶ୍ରୀ ଦେଶାଇଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ, ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ନାମିତ ମଧ୍ୟସ୍ଥ କିମ୍ବା ମଧ୍ୟସ୍ଥମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଏଥି ସହିତ, ରାଜିନାମା ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଚାରକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ପଡିବ ।
>
> XXXXXXXXXXXXXXX
>
> ବର୍ତ୍ତମାନ ଥିବା ଏହି ସମସ୍ତ ମାମଲାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଚୁକ୍ତିନାମା ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା କିମ୍ବା ଜଣେ ସ୍ୱାଧୀନ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ

ଆବଶ୍ୟକ ଅନ୍ୟ ବିଚାରକୁ ଧ୍ୟାନ ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥିବା ପରି ମନେ ହେଉନାହିଁ । ଏହା ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଯେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଚୁକ୍ତିରେ ନାମିତ ମଧ୍ୟସ୍ଥି କିମ୍ବା ମଧ୍ୟସ୍ଥିମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ନିଯୁକ୍ତି କରିବା ସମୟରେ ଧାରା 11 ର ଉପ-ଧାରା (8) ର ଦ୍ୱୈତ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖିବାକୁ, ବିଚାର କରିବାକୁ ଏବଂ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାକୁ ପଡିବ । ଯଦି ଏହା କରାଯାଏ ନାହିଁ, ତେବେ ନିଯୁକ୍ତି ଅସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇଯାଏ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆମେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ କରାଯାଇଥିବା ନିଯୁକ୍ତିକୁ ବାତିଲ କରିଛୁ, ଉପରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପରିମାପକକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନୂତନ ନିଯୁକ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ମାମଲା ପଠାଇଛୁ ।''

11. ଉତ୍ତର ରେଳବାଇ ପ୍ରଶାସନ (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଉପରୋକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅରିଜିତ୍ ପସାୟତ, (ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ସମୟରେ) ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଚୁକ୍ତିନାମା ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଗ୍ୟତା କିମ୍ବା ଜଣେ ସ୍ୱାଧୀନ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥିବା ପରି ମନେ ହେଉନାହିଁ । ଉପରୋକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ଧାରା 11 ର ଉପଧାରା (8) ର ଆବଶ୍ୟକତା ତାଙ୍କ ଆଦେଶରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦୌ ବିଚାର କରାଯାଇ ନଥିଲା, ତେଣୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 ର ଉପଧାରା 8 ସହିତ ବିଚାର କରିନଥିବାରୁ ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଅସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ, ଏହିପରି ନିଯୁକ୍ତିକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟ ସମାନ ସ୍ଥିତି ରହିଛି । ଏହି ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 (6) ଅନୁଯାୟୀ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 (8) ର ପ୍ରଭାବକୁ ବିଚାରକୁ ନେବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ, ଯେପରି *ଉତ୍ତର ରେଳ ପ୍ରଶାସନ* (ଉପରୋକ୍ତ) ରେ କରାଯାଇଥିଲା ।

12. ଏଠାରେ ଉପରେ ହୋଇଥିବା ଆଲୋଚନାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏବଂ ବିଶେଷ କରି, *ଉତ୍ତର ରେଳ ପ୍ରଶାସନ* (ଉପରୋକ୍ତ) ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନୀତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମେ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶକୁ ଖାରଜ କରିଛୁ ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 (6) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନଟିର ନୂତନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ମାମଲାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଇଛୁ ଏବଂ ଆବେଦନକୁ ନୂତନ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଉପରୋକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ବିଚାରକୁ ନେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

13. ଉପରୋକ୍ତ ପରିସର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

ଡି.ଜି.   ଆବେଦନକୁ ଆଂଶିକ ଭାବେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ରଶ୍ମିତା ମୁର୍ମୁ , ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ , କଟକ ।